

SZABADSÁG TÉRI FOLKLÓR, ALSÓGATYÁVAL

A „megyenégyben” szeretik a focit

Bokor Béla játékvezető és a sereghajtó Baktó kispadja a záró fordulóban, jobbról a második Pigniczki József

A „megyenégy” őszi záró fordulójában a Bezo-Szeged fogadta a T. T. Baktó Épkert. Az utolsó előtti az utolsót. Nagypályás labdarúgásban, Csongrád megyében hivatalos keretek között ennél nincs lejjebb, ennek tükrében nem is meglepő, hogy a kezdő sípszóra 4, azaz négy kissé vacogó néző gyűlt össze a pálya szélén, a szegedi Felső Tisza-parti stadion „pockosán”. Ez a hatszempatos Legenda-kupa, három szegedi, egy-egy mártélyi, sándorfalvi és ópusztaszeri együttessel, augusztusban indult, azoknak, akiknek még a megyei harmadosztály is túl költéses, de nagyon szeretik, s még ötvenhez közelítve is művelik a focit.

A „megyenégy” kiesési rangadójának is elment őszi záró forduló Bezo-Szeged és gyengébbik Baktó összeváltása, de innen már igazán nem lehet kiesni. Ráadásul májdnem a műfüvest kapta a két csapat, ami gyönyörű kontraszt lett volna: Csongrád megye legjobb minőségű, legdrágább pályáján mérkőzik meg a papíron két legutolsó csapat. Azután mégis maradt a pockos, mert a hatszempatos mezőnyt toronymagasan vezet Kómlósi T. Baktó SC (az erősebbik Baktó) egy forduló erejéig sem engedte át a sereghajtóknak a műfüvest.

De a „megyenégy” már csak ilyen, tele van meglepetésekkel. Két Baktó is játszik benne, de mivel a névadó vá-

rosrészben már nincs megfellelő létesítmény, az egyik hazai pályája a Szabadság tér, a másiké a Tisza-parti stadion. Itt, ebben az osztályban nem rendkívüli, ha 26-28 szabályosan leigazolt játékos ellenére is csak nyögvenyelősen tud kiállni a kezdő csapat, úgy, hogy egy héttel korábban még hat tartalék tolongott cserepadon – miközben a szabályok szerint csak öt cserélhető. Szóval, valaki végig ül a meccset úgy, hogy egy percet sem játszik. Azután persze van a normál állapot, a három-négy csere, igaz megesik, hogy 46 éves átlagéletkorral.

A Legenda-kupa legnagyobb meglepetése az őszi szezonban mindenképpen az volt, amikor a Bezo-Szeged a meg-

szokott hazai pályán, a november végén különben bezáró újszegedi Kisstadionban fogadta a listavezető Baktót, vagyis az erősebbet. A hatodik percben 1-3 volt, ezt azóta sem akarja elhinni senki, aki nem látta. A mindig tekintélyt parancsoló Rácz úr, a sokat megélt játékvezető is csak fogta a fejét: nem hogy nem vezetett még ilyen meccset, de nem is hallott hivatalos, jegyzőkönyvezett – megszámok, szabályos igazolások, kétszer negyvenöt perc stb. – meccsen ilyen labdarúgó részeredményről.

A kérdés persze jogos, foci-e az, ha nagypályán négy gól esik hat perc alatt, vagyis mire kimondják a csapatok, hogy éljen-éljen, tehát négy, átlagosan másfél percnél, de ez messzire vezetne, s mint már írtuk, ebben az osztályban mindenki szereti a focit. A történethez – jegyzőkönyvhöz – tartozik, hogy a hazai csapat 1-3-ról (volt 0-3 is) fölállt 4-5-re, hogy azután kifulladás, s korosodó cseresorának is játéklehetőséget adva, egy kifejezetten gólgazdag, közönségzórakoztató meccs végén 4-10-zel hagyja el a hazai pályát.

Nem csak az eredményekben, az öltözőkben is a szélsőségek osztálya ez a liga. A legmodernebb, s talán legújabb, minden igényt kielégítő öltöző a hátulról a második csapatot kényezteti a hazai mérkőzéseken a Kisstadionban. A legszűkebb, legrégebbi a Szabadság téri pályán található, ahol a gyengébbik Baktó játszik – Pigniczki József vezérletével. A viseltes öltöző itt olyan szűk, hogy állva sem fér el benne a vendégcsapat, így nyáridőben már a Szabadság téri folklór részévé vált az alsógatyára vetkőzött vendégjátékos a pálya széli pad mellett. De erre már a Tisza Volán arra kanyarodó autóbuszának törzsutasai sem kapják fel a fejüket. Nem saját a pálya, az öltöző, úgy bérlő hazai meccseire a Baktó.

A bérbeadó képviselője Tóth „Pipu” István a Szabadság tér Minarik Edéje. Az egytel magasabb osztályban szereplő IKV-Alsóváros mindenese: menedzser, főrendező, intéző, pályakarbantartó, mosónő és persze fűtő. Ez utóbbit tekintve az energiatakarékos fajtából, a fatüzeléses kazánban csirkekopasztó forró vizet csinál, s ha úgy alakul, kimustrált focisukák is a tűzben végzik, ami persze sötét füsttel, s némi büzzel jár. November elején még szám szerint negyven pár várt sorsára. Szezonzárá-

Pipu befűtött

sig a fűst és az égett gumiszag volt a leghatékonyabb reklámhordozó: befűtött a Pipu, nemsokára kezdődik a mérkőzés.

De a Szabadság térhez, az alsóvárosi ösgyephez ez már éppen úgy hozzátartozik, mint a sarkon a Marika büfé, az öltöző előtt szabálytalanul parkoló autók miatt elfordulni alig tudó helyi járatú autóbusz, az árnyat adó fák alatt megbújó, ma már EU-kompatibilis játszótér. A ritka edzésektől és a valamivel rendszeresebb meccsektől eltekintve a Szabadság tér egy óriási játszótér, itt felnőni egészen különös indíttatást jelentett mindig – erre felé nagyon szeretik a focit.

A szélsőségek mellett a kiegyensúlyozottság jegyei is fellelhetők a „megyenégyben”. A sereghajtók például legutóbbi két összecsapásukon nem bírtak egymással a rendes játékidőben, így az osztályspecifikus büntetővel döntötték el a harmadik pont sorsát. Ráadásul mindkétszer egyetlen hibán, egyetlen kihagyott tizenegyesen múlt, ami azért érdekes, mert dől már el a harmadik pont sorsa kilenc pár büntetővel is – az egyik csapat három, a másik négy találatot ért el. Az állandóságot képviselik a törzsszurkolók is, akik kis létszámúban, de nagy lelkesedéssel buzdítják csapatukat – köztük például a bezós Márki mama, akinek legutóbb az sem vette kedvét, hogy fia a meccs előtti kézfogás után cserét kért edzőjétől – hol máshol, a Szabadság téren.

KOVÁCS ANDRÁS

Csillagsirató

„Mostanra egy csillaggal kevesebb lett a Földön, a mennyben azonban eggyel több ragyog.” Buzánszky Jenőnek, az Aranycsapat egykori játékosának szavait a BBC internetes hírportálja idézi, s e cikkben – a temetési szertartásról szólva – a Puskásról elnevezett stadiont „gyertyák tengereként” említik. A madridi As című napilapban pedig így fogalmaznak: „a nagyszabású búcsúztatás méltó volt Puskás emlékéhez”.

Köszönettel tartozunk a BBC-nek, az As-nak, s még ki tudja hány külföldi újságnak. Nem a szép szavakért, hanem mindazért, amit elhallgattak olvasóik elől. Jelesül azt, hogy a labdarúgó-legenda, a legismertebb magyar ravatalának helyet adó, s róla elnevezett létesítmény a temetés napjára már egy halálra ítélt, elhanyagolt építmény inkább, mintsem stadion. És ebben a hatalmas betonteknőben legfeljebb 6-7 ezer ember köszönt meg Öcsi bácsinak a temetés napján részvételével, markában szorított gyertyával mindazt, amit a száguldó órnagy tett hazájáért, Magyarország hírnevének ápolásáért.

Legszívesebben én is hallgatnék. Mint amikor megláttam a televízió képernyőjén a szinte üres stadiont, amelyben Puskás pályafutása fénykorában, minden egyes alkalommal telt ház előtt játszott. Tudom, egy temetés nem olyan esemény, amelyre bárki is szívesen kiballagna – hidegben, városra szakadó sötétben. Senkit nem vonz a felravatalozott koporsó látványa. Mert nem könnyű szembesülni a ténnyel: akit szerettünk, az már többé nem mosolyog ránk, utolsó útjára kísérik. Szívet sajtító a Puskástól vett búcsú azért is, mert ott a gondolat: Öcsi bácsival talán a magyar labdarúgás is sírba száll.

A dicsőséges, a legendás, az eliriglyelt magyar foci mindenképp, nekünk, e honban élőknek a pálya szélén, rozsdamarta korlátan könnyökölve csak a labdarúgás mozgásformáit utánzó labdakergetés marad, amiről sok minden elmondható, csak az nem, hogy világszínvonalú, hogy nézhető, hogy egyáltalán összevethető mindazzal, amit e sportág legjobbjai művelnek hétről hétre az Európa nyugati felében felépített (s pusztulni, veszni nem hagyott) stadionjaikban.

De csupán ezért maradtak volna üresek a szektorok? Nagyon kétfélem. Puskás temetések inkább a közönnyel szembesülhettünk, s azzal, miként billent ki sarkából az értékrend mifelénk, hogyan földeltünk el olyan fogalmakat, mint hála, megbecsülés, a teljesítmény tisztelete. Úgy tűnik, 2006 telén Puskás a karácsonyra készülődő Magyarországon nem tudta felvenni a versenyt a plázák leértékelést hirdető reklámjaival, a csillogó árukkal kibélelt szupermarketek kínálatával. Szép, kétféle millió fővárosunkról (s többi városunkról szintúgy) ugyanis az a hír járja: a temetéssel egy időben a bevásárlási roham nem enyhült, a nullasázalékos kamat reményében igenis felhorkant a lelkesedés százezernyi lélekben.

Annál kevésbé a magyar labdarúgóknak, akik száma – felszámolhatk bármennyi pályát az elmúlt évtizedekben, kigyomláhatták a futball iránti rajongást száz- és százezer ember vágyai közül – azért ma sem kevés. Hol ücsörögtek azok a magukat aktívoknak nevező játékosok, legyenek NB I-esek, netán megyekettesek, akik csak elismerik – legalább ebben hadd higgyek –, hogy Puskás bal lábánál jobbat még nem küldött a Teremtő a földi pályákra? És hol tébláboltak az edzők, a szakvezetők, amikor azt kellett volna mondani az öltöző falának dőlve: na, fiúk, szombatban akkor útra kelünk, és senki ne feledjen el gyertyát hozni magával.

Mert most – gyanítom – kiskocsmák abroszáról sodorva a morzsát, keseregnek a közöny miatt. De remélem, ez egyszer nem a politikát, a kormányt, az MLSZ-t, a tömegkommunikációt szidják, ugyanis évek óta nem szemlélhettünk ekkora egységet e körökben, mint most, Öcsi bácsi búcsúztatásakor. Politikai hovatarozástól függetlenül csak dicsérő szó hangzott el minden fórumon, a lapok hasábjain sok szebbnél szebb, értékesnél is értékesebb megemlékezés, összeállítás látott napvilágot, százasok dolgoztak azon, hogy a temetés díszletei valóban méltóak legyenek ahhoz a számtalan csodálatos előadás-hoz, amivel Puskás Ferenc életében ajándékozta meg a publikumot.

A szégyent – mert a Puskás-stadion üres szektoraihoz csak ez a kifejezés párosítható – pedig mindenki igyekszik megérintő elnézéssel elleplezni. Bocsánat, hogy én nem teszem. Pedig egy vagyok a távolmaradók közül, aki menthető indokokkal nyugtattam napokig lelkiismeretemet, s ma már tudom, menthetetlenül. A leghíresebb magyar-tól ezúton kérek hát bocsánatot!

Könnnyű nekem. Mert tudom: Öcsi bácsi biztosan megbocsát. Legyint egyet, semmi gond, mormolja, s már kocog is ki a mennyei pálya zöld gyepére, bal lábát lövésre lendíti, s dehogyan mereng el olyan időközön, amikor tízmillió sikere éhes magyarnak segített abban, hogy túléljen egy túlélhetetlennek tűnő korszakot. A kaput megcélozva arra véggépp nem marad ideje, hogy kiderítse: a mondás, miszerint a politika nem ismeri a hála fogalmát, vajon miként tudott beköltözni a sportba, a mindent forintban megvehető és megveendő tárgyakban mérő hétköznapjainkba is.

BÁTYI ZOLTÁN

Ez a négy néző volt kíváncsi a „kiesési rangadóra”